

**ຂໍ້ແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາ, ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ, ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກ
ອັກສອນ ທີ່ກວມໃນຮູບແບບ ດິຈິຕອນ ນຳ**

ຄຳນຳ

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ 38 ຂອງ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ທີ່ ປາຣີ ໃນລະຫວ່າງ ວັນທີ 3 ຫາ 18 ພະຈິກ 2015,

ພິຈາລະນາເບິ່ງ ວ່າ ເອກະສານ ທີ່ປະດິດຂຶ້ນມາ ແລະ ເກັບຮັກສາໄວ້ ເປັນເວລາດົນນານ, ບໍ່ວ່າ ເອກະສານນັ້ນ ຈະຢູ່ຮູບແບບ ປຶ້ມ ຫລື ດິຈິຕອນ ໂດຍຜ່ານຕາມ ກາລະເວລາ, ເອກະສານເຫລົ່ານີ້ ເປັນວິທີການຕົ້ນຕໍ ໃນການສ້າງຄວາມຮູ້ ແລະ ການສະແດງຄວາມຮູ້ສຶກນິກຄິດ, ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ ທຸກພື້ນທີ່ຄວາມສິວິໄລ ຂອງມວນມະນຸດ ແລະ ວິວັດທະນາການຕໍ່ໄປ,

ຍັງພິຈາລະນາຕື່ມອີກ ວ່າ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໄດ້ຕິແຜ່ ຄວາມນິກຄິດຂອງມະນຸດຊາດ ແລະ ເຫດການຕ່າງໆ, ການວິວັດທະນາການ ດ້ານພາສາ, ວັດທະນະທຳ, ປະຊາຊົນ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບໂລກ,

ການເນັ້ນຢ້ຳໃຫ້ເຫັນ ຄວາມສຳຄັນຂອງ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການແລກປ່ຽນ ຄວາມຮູ້ ເຮັດໃຫ້ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ປຶກສາຫາລື ກັນຫລາຍຂຶ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມໂຄສະນາ ຄວາມສັນຕິພາບ ແລະ ການເຄົາລົບສິດເສລີພາບ, ປະຊາທິປະໄຕ, ສິດທິມະນຸດ ແລະ ກຽດສັກສີ,

ການບັນທຶກ ເຖິງ ວິວັດທະນາການຂອງ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເປັນການຊ່ວຍໃນ ການສຶກສາ ລະຫວ່າງ ວັດທະນະທຳ ແລະ ສົ່ງເສີມຄຸນຄ່າຂອງບຸກຄົນ, ຄວາມກ້າວໜ້າ ທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີ ແລະ ເປັນຊັບພະຍາກອນທີ່ສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາ.

ພິຈາລະນາໄປພ້ອມໆກັນ ວ່າ ໃນການປົກປັກຮັກສາ, ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ໄດ້ດີນ ເພື່ອເປັນສະໜັບສະໜູນ ສິດເສລີພາບ ທາງດ້ານ ຄຳຄິດເຫັນ, ການສະແດງຄວາມຮູ້ສຶກນິກຄິດ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂອງສິດທິມະນຸດເປັນຕົ້ນ,

ຍັງພິຈາລະນາຕື່ມອີກ ວ່າ ການເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນສາກົນ ກ່ຽວກັບ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຄວນເຄົາລົບ ທັງຜົນປະໂຫຍດ ທັງດ້ານ ກົດຫມາຍຂອງຜູ້ຖືສິດ ແລະ ສ່ວນລວມ ໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ,

ການຮັບຮູ້ ເຖິງ ມູມມອງຕ່າງໆ ທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ ທີ່ບັນທຶກ ເປັນຮູບແບບ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ອາດຈະ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ໄດ້ສະດວກ,

ຮັບຮູ້ຕື່ມ ວ່າ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຈະສູນຫາຍ ໄປຕາມກາລະເວລາ ຍ້ອນ ໄພ ຂົ່ມຂູ່ ຈາກທຳມະຊາດ ແລະ ມະນຸດ ຫລື ຈະກາຍເປັນຂໍ້ມູນ ທີ່ຊອກຫາບໍ່ໄດ້ ຍ້ອນການປ່ຽນແປງ ດ້ານເຕັກໂນໂລຢີຢ່າງໄວວາ, ແລະ **ການເນັ້ນຄວາມສຳຄັນ** ປາສະຈາກ ການບັງຄັບໃຊ້ນິຕິກຳ ຈະເປັນສິ່ງກົດກັ້ນ ທີ່ ເຮັດໃຫ້ ສະຖາບັນຂອງ ມໍຣະດົກຄວາມຊົງຈຳ ຕໍ່ຕ້ານການສູນເສຍ ແລະ ການຊຸດໂຊມ ຂອງມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ,

ການຮ້ອງຄືນ ໂດຍ ເພື່ອຕອບສະຫນອງ ຕໍ່ສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ, ອົງການ UNESCO ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ແຜນງານ ມໍຣະດົກຄວາມຊົງຈຳໂລກ ຂຶ້ນ ໃນປີ 1992 ເພື່ອ ເພີມທະວີ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງໂລກ, ແລະ ເພື່ອສະຫນອງຂໍ້ມູນໃຫ້ ສາກົນໄດ້ເຂົ້າຫາເຖິງ ຢ່າງຖາວອນ,

ການຄຳນຶງເຖິງ ການວິວັດທະນາການ ດ້ານເຕັກໂນໂລຢີ ຢ່າງໄວວາ, ແລະ ການທ້າທາຍໃນການສ້າງຮູບແບບ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ໃນການປົກປັກຮັກສາ ມໍຣະດົກທາງວັດຖຸ ໃນຮູບແບບດິຈິຕອນ ລວມເຖິງ ວັດຖຸທີ່ມີຄວາມຊັບຊ້ອນ ເຊັ່ນ, ວຽກງານສື່ສານມວນຊົນ ແບບປະສົມ, ການສື່ສານ ລະຫວ່າງ ຫລາຍມິຕິ, ການສົນທະນາອອນໄລນ໌ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້ມູນ ທາງຜ່ານລະບົບຄອມພິວເຕີທີ່ຊັບຊ້ອນ, ເນື້ອໃນ ຢູ່ໃນ ໂທລະສັບມືຖື ແລະ ຮູບແບບອື່ນໆ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ໃນອະນາຄົດ,

ຄວນຄຳນຶງຕື່ມອີກ ກ່ຽວກັບ ໃນການສ້າງນິຕິກຳຕາມມາດຕະຖານສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການຖະແລງການຕ່າງໆ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸ ໄວ້ໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ,

ສິ່ງທີ່ຄວນຈື່ໄວ້ ຄວາມຕ້ອງການ ທີ່ພາກລັດ, ຊຸມຊົນ ແລະ ບຸກຄົນ ນຳເອົາ ມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບ ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ, ການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການເສີມຂະຫຍາຍ ຄຸນຄ່າ ຂອງມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ,

ມີການຕັດສິນໃຈ ວ່າ ປະເດັນທີ່ສະເໜີຂຶ້ນ ໃນກອງປະຊຸມ ຄັ້ງທີ 37 ຄວນນອນ ຢູ່ໃນ ຂໍ້ແນະນຳ ຂອງ ບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ, ການຮັບຮອງເອົາ ຂໍ້ແນະນຳປັດຈຸບັນ ດັ່ງນີ້, **ການຮັບຮອງເອົາ** ຂໍ້ແນະນຳປັດຈຸບັນ ດັ່ງລຸ່ມນີ້ ວັນທີ ວັນທີ 17 ພະຈິກ 2015:

ຄຳນິຍາມ

ສຳລັບຈຸດປະສົງຂອງ ຂໍ້ແນະນຳ ສະບັບນີ້, **ເອກະສານ** ຫມາຍເຖິງ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ປະກອບດ້ວຍ ເນື້ອໃນ ຂ່າວສານ ຮູບແບບເປັນປຶ້ມ ແລະ ຂໍ້ມູນດິຈິຕອນ ແລະ ໃນຮູບແບບອື່ນໆ ທີ່ເອກະສານໄດ້ບັນທຶກໄວ້. ເອກະສານ ສາມາດເກັບຮັກສາ ແລະ ຍ້າຍໄປມາ ຕະຫລອດໄດ້. ເນື້ອໃນເອກະສານປະກອບດ້ວຍສັນຍາລັກ ແລະ ລະຫັດ (ຂໍ້ຄວາມ), ຮູບພາບ (ຄຶງທີ່ ຫລື ເຄື່ອນຍ້າຍໄດ້) ແລະ ສຽງ, ເຊິ່ງເປັນຮູບແບບສຳເນົາໄວ້ ຫລື ເຄື່ອນທີ່ໄດ້.

ເອກະສານນີ້ ອາດມີຄວາມສໍາຄັນ ທາງຄວາມງາມ ດ້ານສິລະປະ, ຄຸນນະພາບ ທາງດ້ານ ວັດທະນະທໍາ ແລະ ວິຊາ ການ. ການພົວພັນລະຫວ່າງ ເນື້ອໃນ ແລະ ເອກະສານ ອາດຈະຈັດລະດັບຈາກ ຄວາມບັງເອີນ ຫາ ຄວາມສໍາ.

ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ປະກອບດ້ວຍ ເອກະສານ ສະບັບດຽວ - ຫລື ກຸ່ມ ເອກະສານ - ທີ່ມີການເຊື່ອມສະພາບ ຫລື ສູນຫາຍ ແລະ ຊອກຫາຍາກ ເຊິ່ງ ເອກະສານເຫລົ່ານີ້ ມີຄຸນຄ່າ ທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຍັງຍືນ ຕໍ່ຊຸມຊົນ, ວັດທະນະທໍາ, ປະເທດ ຫລື ມະນຸດຊາດໂດຍລວມ. ຄວາມສໍາຄັນຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງ ເອກະສານນີ້ ຈະກາຍເປັນສິ່ງໂດດເດັ່ນຂຶ້ນ ຕາມກາລະເວລາ. ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກ ອັກສອນ ຂອງໂລກ ມີຄວາມສໍາຄັນລະດັບໂລກ ແລະ ເປັນຫນ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງທຸກຄົນ, ເພາະສະນັ້ນ ກໍ່ຄວນ ອະນຸລັກ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຢ່າງເຕັມທີ່, ໃຫ້ຄວາມເຄົາລົບນັບຖື ແລະ ການເປີດໃຈຍອມຮັບວັດທະນະທໍາ ທີ່ ຫລາກຫລາຍ ແລະ ປະຕິບັດຢ່າງຈິງຈັງ. ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນສາມາດເຂົ້າ ເຖິງຂໍ້ມູນໄດ້ຕະຫລອດ ແລະ ສາມາດນໍາກັບມາໃຊ້ ໂດຍບໍ່ມີການກົດຂວາງໃດໆ. ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ເປັນ ວິທີການ ສະຫນອງຂໍ້ມູນ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈ ທາງດ້ານ ສັງຄົມ, ການເມືອງ ແລະ ການເກັບສະສົມ ໃນຮູບແບບ ປະຫວັດຂອງບຸກຄົນ. ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ຍັງສາມາດຊ່ວຍ ສະຫນັບສະຫນູນ ການປົກຄອງທີ່ດີ ແລະ ການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຄວນ ສະທ້ອນເຖິງ ຄວາມ ຊົງຈໍາ ແລະ ເອກະລັກ ແຕ່ລະ ປະເທດສະມາຊິກ, ແລະ ນອກນັ້ນ ຍັງ ປະກອບສ່ວນ ໃນກາຍ ການກໍານົດ ສະຖານະຂອງຕົນເອງ ໃນເວທີໂລກ.

ສະຖາບັນ ມໍຣະດົກ ຄວາມຊົງຈໍາ ອາດຈະປະກອບດ້ວຍ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ ຈໍາກັດພຽງ ຄັງຈັດເກັບຂໍ້ມູນ, ຫໍສະຫມຸດ, ຫໍ ພິພິດຕະພັນ ແລະ ສະຖາບັນ ທາງການສຶກສາ, ວັດທະນະທໍາ ແລະ ສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ

1. **ການກໍານົດຄຸນລັກສະນະ ຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ**
 - 1.1 ສິ່ງເສີມ ໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ສະຫນັບສະຫນູນ ສະຖາບັນ ມໍຣະດົກ ຄວາມຊົງຈໍາ ຈາກການ ສ້າງ ຫລັກເກນ ແລະ ນະໂຍບາຍ ການຄັດເລືອກ, ການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ໂດຍ ຜ່ານການ ສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ປົກສາຫາລື, ເຊິ່ງ ນໍາພາ ໂດຍ ການສ້າງ ແລະ ກໍານົດມາດຕະຖານ ສາກົນ ກ່ຽວກັບ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງ ແຕ່ລະ ປະເທດ ສະມາຊິກ. ການເກັບ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານດັ່ງກ່າວ ຄວນເກັບໃຫ້ຮັກສາດ້ວຍວິທີການຖືກຕ້ອງ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ເຖິງເວລາຈະຜ່ານໄປ, ກໍານົດວິທີການຊອກຄົ້ນ, ລວມຢູ່ໃນປຶ້ມບັນຊີລາຍການ ແລະ ຂໍ້ ມູນຂອງຂໍ້ມູນ.
 - 1.2 ສະຖາບັນ ມໍຣະດົກຄວາມຊົງຈໍາ ຈະພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ, ກົນໄກ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ໃຊ້ໃນການຄັດ ເລືອກ, ລວມທັງ ການເລືອກອອກ ຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໂດຍການ ປະສານງານກັບອົງການສັງຄົມ, ແລະ ບໍ່ພຽງແຕ່ ຄໍານຶງເຖິງ ເອກະສານເປັນຫລັກ, ແຕ່ຄວນເບິ່ງ ລາຍລະອຽດເນື້ອໃນ ແລະ ສື່ສັງຄົມອອນໄລ. ເງື່ອນໄຂໃນການຄັດເລືອກ ບໍ່ ຄວນ ເລືອກປະຕິບັດ ແລະ ລະບຸຢ່າງຈະແຈ້ງ. ການຄັດເລືອກ ຄວນເປັນກາງ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບ ຄວາມຮູ້ໃນຂົງເຂດໃດຫນຶ່ງ, ການສະແດງອອກທາງສິລະປະ ແລະ ໃນຍຸກປະຫວັດສາດ. ເພາະ ເອກະສານ ທີ່ຂຽນຂຶ້ນ ເປັນລັກສະນະ

ຊົ່ວຄາວ, ການຕັດສິນເລືອກເອົາມາເປັນ ການອະນຸລັກ ເອກະສານ ໃນຮູບແບບດິຈິຕອນ ຕ້ອງພິຈາລະນາ ຕື່ມ ຫລື ກ່ອນເວລາທີ່ສ້າງຂຶ້ນ.

- 1.3 ສິ່ງເສີມ ສະຫນັບສະຫນູນ ໃຫ້ ບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ ກຳນົດລັກສະນະສະເພາະ ຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງ ເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ສາມາດລອດພື້ນຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຂຶ້ນ, ແລະ ໃຫ້ອົງການເອົາໃຈໃສ່ ນຳເອົາ ມາດຕະການການອະນຸລັກ ທີ່ເໝາະສົມມານຳໃຊ້, ແລະຊ່ວຍເຫລືອ ສະຫນັບສະຫນູນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ ສະຖາບັນ ມໍຣະດົກຄວາມຊົງຈໍາ ແລະ ສິ່ງເສີມ ຂະຫຍາຍການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ທີ່ຄຸ້ມຄອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຕາມຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ. ພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ຄຽງຄູ່ກັນ ຄວນຮັບປະກັນການຄຸ້ມຄອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຢ່າງມີ ອາຊີ.
- 1.4 ສິ່ງເສີມ ສະຫນັບສະຫນູນ ໃຫ້ ບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ ໃນການກຳນົດລັກສະນະ ແລະ ສະເໜີຊື່ ຂອງມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂຶ້ນເປັນ ມໍຣະດົກ ເອກະສານທີ່ສຳ ຄັນ ກັບ ການຂຶ້ນທະບຽນ ມໍຣະດົກ ຄວາມຊົງຈໍາໂລກ ແຫ່ງຊາດ, ລະດັບ ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເຊິ່ງຈະ ເປັນວິທີການຫນຶ່ງໃນ ການສ້າງຈິດສຳນຶກ.
- 1.5 ເຊີນຊວນໃຫ້ ບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ ພັດທະນາ ແຜນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມ ສາມາດ ໃຫ້ເໝາະສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການກຳນົດລັກສະນະ, ການອະນຸລັກ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຂອງມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ.

2. ການປົກປັກຮັກສາເອກະສານສາລະຄະດີມໍຣະດົກ

- 2.1 ການປົກປັກຮັກສາສາລະຄະດີມໍຣະດົກຫມາຍຄວາມວ່າຄວາມສົມບູນຄົບຖ້ວນດ້ານເຕັກນິກ, ການ ບົວລະບັດ, ຂະບວນການແລະເຕັກໂນໂລຊີຂອງທຸກກໍລະນີ, ປ້ອງກັນແລະແກ້ໄຂ, ເປົ້າຫມາຍໃນການ ປົກປັກຮັກສາເອກະສານແລະຂໍ້ມູນທີ່ຢູ່ໃນນັ້ນ.
- 2.2 ການປົກປັກຮັກສາເປັນຂະບວນການຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງທີ່ຕ້ອງການຄຸ້ມຄອງທັງສອງຈຸດປະສົງ, ອະນາລັອກແລະ ດິຈິຕອນ ແລະສາມາດໄດ້ຮັບການປັບປຸງໂດຍທຶນການສຶກສາ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະວິທະຍາສາດ.ທຸກ ອານາລັອກ ຄວນໄດ້ຮັບການເກັບຮັກໃນນັ້ນຄຸນຄ່າໄດ້ສືບຕໍ່ເປັນຕົ້ນສະບັບທີ່ແທ້ຈິງ, ສິ່ງປະດິດ ຫຼືຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບວັດຖຸ. ໃນກໍລະນີຂອງເອກະສານດິຈິຕອນໄດ້, ມີການປະຕິບັດແລະແຊກແຊງຕາມ ຄວາມຕ້ອງການ ຈາກກ່ອນທີ່ຈະສ້າງແລະການຊື້ກິດຈະການເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິການບໍລິຫານເພີ່ມເຕີມ, ເພື່ອຫລຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແລະການຈັດການຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ການຮ່ວມມືຄວນໄດ້ຮັບການ ສະຫນັບສະຫນູນຕໍ່ມອີກໃນຂັ້ນລັດຖະບານ, ສະຖາບັນກ່ຽວກັບຄວາມຈໍາ ແລະພາກເອກະຊົນ.
- 2.3 ໃນການຊອກຫາມາດຕະການປົກປັກຮັກສາ, ການເຊື່ອມໂຍງ, ຄວາມຖືກຕ້ອງແລະຄວາມຫນ້າເຊື່ອຖືທີ່ ຄວນຈະເປັນຫຼັກການພື້ນຖານ. ມາຕະການລະອຽດແລະການປະຕິບັດຄວນຈະປະຕິບັດຕາມນິຕິກຳ

ສາກົນ ແລະຄໍາແນະນໍາ, ແນວທາງທິດນໍາ, ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດແລະພັດທະນາມາດຕະຖານ ຫຼື ສະໜັບສະໜູນຈາກສະຖາບັນຄວາມຊຶ່ງຈໍາ. ໂຄງການຄວາມຊຶ່ງຈໍາໂລກ, ຄວນສະໜອງເວທີເພື່ອ ສິ່ງເສີມມາດຕະຖານແລະແລກປ່ຽນບົດຮຽນທີ່ດີທີ່ສຸດ.

- 2.4 ປະເທດສະມາຊິກກໍາລັງຊຸກຍູ້ໃຫ້ພັດທະນາປຸກຈິດສໍານຶກແລະມາດຕະການໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະນະໂຍບາຍຊຶ່ງເປັນອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຂອງການປົກປັກຮັກ, ລວມທັງການສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄ້ວາ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບການປະກອບອາຊີບສາລະຄະດີມໍຣະດົກແລະການສະໜອງ ສະຖານທີ່ສໍາລັບວຽກງານດັ່ງກ່າວ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຄວນຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ, ເຕັກໂນ ໂລຊີໃນປະຈຸບັນແລະທີ່ພົ້ນເດັ່ນຂຶ້ນ, ທັກສະວາທະສິລ ແລະຄວາມຊໍານານຫຼັກໃນທຶນການສຶກສາທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີແລະວິສະວະກໍາ, ຊຶ່ງມັນຄວນສໍານຶກເຖິງຄວາມຮີບດ່ວນນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປົກປັກຮັກສາໃຫ້ທັນເວລາໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢູ່ສະເໝີ.
- 2.5 ການມີຢູ່ແລ້ວຂອງຂໍ້ກົດໝາຍອາດຈະຈໍາກັດໃນການເຂົ້າເຖິງສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງມໍຣະດົກສາລະຄະດີແຕ່ ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມບໍ່ຄວນຂັດຂວາງຫຼືຈໍາກັດຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນຄວາມຊຶ່ງຈໍາ ເພື່ອດໍາເນີນການປົກ ປັກຮັກສາ. ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກເຊື່ອເຊີນໃຫ້ຈະພິຈາລະນາບັນຫານີ້ ເຂົ້າ ໃນວາລະໃນຂະນະທີ່ ປະຕິບັດຕາມການແນະນໍາ ແລະໂດຍຜ່ານການຍົກລະດັບນິຕິກໍາພາຍໃນປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- 2.6 ປະເທດສະມາຊິກທີ່ເກັບສະສົມຕົ້ນສະບັບໄວ້ໃນສະຖາບັນຄວາມຊຶ່ງຈໍາສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປະເທດຂອງຕົນ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງກັບລັດພາຄືອື່ນໆ, ໄດ້ມີການຊຸກຍູ້ໃຫ້ແບ່ງປັນບັນດາໂຄງການດິຈິຕອນແລະສໍາເນົາມໍຣະດົກ ດັ່ງກ່າວກັບບັນດາປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- 2.7 ປະເທດສະມາຊິກຄວນຊຸກຍູ້ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະມາດຕະຖານຂອງປົກປັກ ຮັກສາໃນທົ່ວສະຖາບັນຄວາມຊຶ່ງຈໍາ, ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ, ເຊັ່ນ: ການເຊື່ອມໂຊມແລະ ການລັກລອບເອກະສານແລະການລົງທຶນໃນໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານເຕັກນິກວິຊາການຕາມຄວາມເໝາະ ສົມ. ນີ້ອາດຈະລວມເຖິງການປະສານງານໃນທົ່ວໂລກແລະໃຊ້ຮ່ວມກັນລະຫວ່າງບັນດາສະຖາບັນຄວາມ ຊຶ່ງຈໍາ, ໂດຍອີງໃສ່ພາລະບົດບາດຄວາມເຂັ້ມແຂງແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.
- 2.8 ປະເທດສະມາຊິກກໍາລັງຊຸກຍູ້ໃຫ້ສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສະຖາບັນຄວາມຊຶ່ງຈໍາໃນການ ພັດທະນາມາດຕະຖານສາກົນເພື່ອການປົກປັກຮັກສາ. ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກເຊື່ອເຊີນຊຸກຍູ້ໃຫ້ສະຖາ ບັນຄວາມຊຶ່ງຈໍາເພື່ອເຊື່ອມໂຍງກັບສະມາຄົມວິຊາຊີບທີ່ເໝາະສົມກັບທັງສິ່ງເສີມ, ຂະຫຍາຍແລະ ແບ່ງປັນຄວາມຮູ້ດ້ານວິຊາການກັບພວກເຂົາເຈົ້າ, ແລະປະກອບສ່ວນເພື່ອການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ກ່ຽວກັບມາດຕະຖານສາກົນ.
- 2.9 ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກເຊື່ອເຊີນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຫຼັກສູດວິຊາການສໍາລັບການປົກ ປັກຮັກສາດິຈິຕອນ, ເຊັ່ນດຽວກັນກັບກິດຈະກໍາເຄືອຂ່າຍໃນລະດັບຊາດ, ລະດັບພາກພື້ນແລະລະດັບ

ສາກົນສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບຫລາຍຂອງໂຄງການຄວາມຊຶ່ງຈໍາຂອງໂລກແລະການສົ່ງເສີມຂອງການແລກປ່ຽນປະສົບການໃນບັນດາອົງການ UNESCO , ປະເທດສະມາຊິກ ໂດຍອີງໃສ່ຮູບແບບການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ.

3. ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ມໍຣະດົກ ເອກະສານທີ່ ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ

- 3.1 ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ນໍາໃຊ້ ນິຕິກໍາ ຕາມກອບ ທີ່ເໝາະສົມ ກັບ ສະຖາບັນ ມໍຣະດົກຄວາມຊຶ່ງຈໍາ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນ ວ່າ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ມີການອະນຸລັກ ຢ່າງເອກະລາດ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນໄດ້, ເພື່ອຮັກສາ ເປັນຊັບສົມບັດສາທາລະນະ ໃຫ້ຍັງຍືນ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ, ບົດບັນຍັດໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ທີ່ສາມາດເຫັນໄດ້ ແລະ ດັດປັບແກ້ໄຂ ງົບປະມານການປົກປັກຮັກສາຂອງລັດ.
- 3.2 ໃຫ້ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ສົ່ງເສີມຢ່າງຮີບດ່ວນ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ໃຫ້ສູງສຸດ, ແລະ ການນໍາໃຊ້ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ ສະຖາບັນມໍຣະດົກ ຄວາມຊຶ່ງຈໍາ ຊ່ວຍສະໜອງປຶ້ມ ບັນຊີລາຍການ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ລ່າສຸດ ແລະ ຊອກຫາການຊ່ວຍເຫລືອ, ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຂອງເອກະສານ ສະບັບດັ້ງເດີມ ທາງການບໍລິການຊ່ວຍເຫລືອ ທາງບຸກຄົນ, ຖ້າຈໍາເປັນໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ, ອິນເຕີເນັດ, ສື່ພິມທາງອອນລາຍ ແລະ ເວັບໄຊຂອງລັດ ເນື້ອໃນທາງດິຈິຕອນ, ກໍ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ ໂດຍອີງຕາມມາດຕະຖານ ວິທີການປະຕິບັດ ທີ່ດີທີ່ສຸດ ຂອງສາກົນ. ໃຫ້ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ສົ່ງເສີມ ໃນການສະໜັບສະໜູນ ສະຖາບັນມໍຣະດົກ ຄວາມຊຶ່ງຈໍາ ໃນການພັດທະນາ ການນໍາໃຊ້ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຕາມມາດຕະຖານສາກົນ, ນໍາໃຊ້ ມາດຕະຖານທີ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ ທີ່ສະໜັບສະໜູນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ. ເນື້ອໃນຂໍ້ມູນຕ້ອງມີໂຄງສ້າງຄັກແນ່, ສາມາດອ່ານ ແລະ ນໍາໄປສູ່ຂໍ້ມູນອື່ນໄດ້.
- 3.3 ສະຖານທີ່ ຫລື ຊ່ອງທາງ ໃນການເຂົ້າເຖິງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເພີ່ມທະວີຄຸນ ຍ້ອນການເຕີບໂຕຂອງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ ແລະ ການພັດທະນາ ເຄືອຂ່າຍທົ່ວໂລກ ໂດຍຜ່ານ ສະຖາບັນ ມໍຣະດົກ ຄວາມຊຶ່ງຈໍາ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານ. ໃຫ້ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ແຜນງານໂຄສະນາເຜີຍແຜ່, ລວມມີ ການວາງສະແດງ, ການນໍາສະເຫນີຢູ່ຕ່າງປະເທດ, ຜ່ານວິທະຍະກະຈາຍສຽງ ແລະ ໂທລະພາບ, ສື່ພິມ, ຜະລິດຕະພັນຊົມໃຊ້, ທາງອອນລາຍ, ສື່ສັງຄົມອອນລາຍ, ການບັນຍາຍ, ຫລັກສູດການສຶກສາ, ເທດສະການ ແລະ ການດາວໂຫລດ ແບບດິຈິຕອນ.
- 3.4 ໃຫ້ຄູ່ຮ່ວມງານ ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແຜນງານ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ເຊິ່ງລວມເອົາ ພາກລັດ-ເອກະຊົນ. ເຊີນຊວນໃຫ້ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ຕຽມການ ໃນພາກສ່ວນທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບ ແລະ ແບບສະເຫມີພາບ.

- 3.5 ຫາກມີຂໍ້ຈຳກັດ ໃນການເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນ ສິດຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ຍ້ອນສາເຫດ ຄວາມປອດໄພ ຂອງມວນມະນຸດ, ການຮັບປະກັນ, ຄວາມລັບ, ຫລື ດ້ວຍເຫດຜົນທາງກົດຫມາຍ, ກໍ່ຄວນ ລະບຸໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແລະ ກຳນົດໄລຍະເວລາ. ແລະ ເບິ່ງຕາມ ການແທດເຫມາະ ນິຕິກຳຂອງຊາດ ໂດຍເອົາ ຄຳສັ່ງ ກົນໄກ ການຂໍອຸທອນ.
- 3.6 ໃນເມື່ອ ທີ່ ປະເທດສະມາຊິກ ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນິຕິກຳໃຫມ່ ວ່າດ້ວຍ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ໃຫ້ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຕ້ອງ ທີ່ສູງສຸດ ເຊັ່ນ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ ຂອງຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ເອກະສານ.. ສິ່ງເສີມ ໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຜົນຂະຫຍາຍ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສ່ວນລວມ ຂອງປະເທດ ເຊິ່ງ ເປັນຂໍ້ມູນ ມໍຣະດົກເອກະສານທາງດ້ານປະຫວັດສາດ.
- 3.7 ໃຫ້ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ສິ່ງເສີມ ການມີຕົວຕົນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໂດຍການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ຜ່ານກົດຈະກຳ ແລະ ສື່ພິມຕ່າງໆໃຫ້ເຫມາະສົມ ທີ່ກ່ຽວກັບ ແຜນງານ ມໍຣະດົກຄວາມຊົງຈຳໂລກ, ການລົງທຶນທາງດ້ານ ລະບົບດິຈິຕອນ ເພື່ອຈຸດປະສົງການ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ. ໃຫ້ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກຊ່ວຍສິ່ງເສີມ ແລະ ໂຄສະນາເວັບໄຊ ຂໍ້ມູນ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ການລົງທະບຽນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ຂອງສາທາລະນະ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂ ໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ.

4. ບັນດາມາດຕະການນະໂຍບາຍ

- 4.1 ປະເທດສະມາຊິກແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພິຈາລະນາມໍຣະດົກສາລະຄະດີຂອງພວກເຂົາເປັນຊັບສິນທີ່ຊົງຄຸນຄ່າ ແລະສະເໜີມູມມອງນີ້ໃນກົດຫມາຍແຫ່ງຊາດ, ພັດທະນານະໂຍບາຍແລະວາລະກອງປະຊຸມ. ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຊຸກຍູ້ຕື່ມອີກໃຫ້ຮັບຮູ້ຄວາມຕ້ອງການໃນໄລຍະຍາວສຳລັບການລົງທຶນໃຫມ່ໃນການປົກປັກຮັກສາ ຕົ້ນສະບັບແຕ່ລະປະເພດທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນຮູບແບບອານາລັອກ, ໃນໂຄງສ້າງພື້ນຖານດິຈິຕອນແລະທັກສະ, ແລະໃຫ້ພຽງພໍແກ່ສະຖາບັນຄວາມຊົງຈຳ.
- 4.2 ໃນເວລາດຽວກັນ, ໃນສະພາບຂອງນະໂຍບາຍມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ, ປະເທດສະມາຊິກກຳລັງແນະນຳໃຫ້ເອົາເປັນທັດສະນະລວມຂອງຄວາມຕ້ອງການຈາກສະຖາບັນຄວາມຊົງຈຳ, ນອກຈາກວ່າຄວາມສະດວກຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ແລະຊຸກຍູ້ໃຫ້ຮ່ວມມືຢ່າງມີເຫດມີຜົນແລະແບ່ງປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກັບນິຕິບຸກຄົນອື່ນໃນຄວາມສະດວກສະຖານທີ່, ຂະບວນການ ແລະການບໍລິການ.
- 4.3 ສະຖາບັນເອກະຊົນ ແລະ ສະຖາບັນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນທີ່ມີການສະສົມຊຶ່ງມີຄຸນຄ່າສ່ວນຕົວຕ້ອງເປັນກຳລັງໃຈໃຫ້ສາທາລະນະແລະສະໜັບສະໜູນເຊັ່ນດຽວກັນກັບມູມມອງຢ່າງພຽງພໍໃນການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ.
- 4.4 ປະເທດສະມາຊິກຄວນປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງມໍຣະດົກສາລະຄະດີໂດຍສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາໃນ

ຮູບແບບໃຫມ່ແລະເຄື່ອງມືການສຶກສາແລະການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບມໍຣະດົກສາລະຄະດີແລະການປາກົດຕົວໃນຂົງເຂດສາທາລະນະ.

- 4.5 ໂດຍຜ່ານນິຕິກຳແລະນະໂຍບາຍ, ປະສະມາຊິກກຳລັງຊຸກຍູ້ການສ້າງວິທີການແບບມີສ່ວນຮ່ວມຫມັ້ນຄົງ, ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຈະໃຫ້ສິ່ງຈູງໃຈຜູ້ອຸປະຖຳ, ມູນນິທິແລະພາກສ່ວນພາຍນອກອື່ນໆເພື່ອສະໜັບສະໜູນສະຖາບັນຄວາມຊຶ່ງຈຳແລະກັບເຂົ້າເຈົ້າເລົ່ານີ້, ທີ່ຈະລົງທຶນໃນການປົກປັກຮັກ, ການເຂົ້າເຖິງແລະການນຳໃຊ້ມໍຣະດົກສາລະຄະດີໃນສາທາລະນະປະໂຫຍດ.
- 4.6 ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກຊຸກຍູ້ເປັນໄລຍະໃນການທົບທວນຄືນລະຫັດລິຂະສິດແລະລະບົບຝາກຕາມກົດຫມາຍເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ດ້ວຍຂໍ້ຈຳກັດແລະຂໍ້ຍົກເວັ້ນ, ການເກັບຮັກສາແລະການເຂົ້າເຖິງມໍຣະດົກສາລະຄະດີໃນທຸກຮູບແບບຂອງຕົນ. ປະສິດທິຜົນຍັງຈະເປັນກຳໄລຈາກຄວາມເຂັ້ມແຂງແລະເປັນເອກະພາບຂອງນິຕິກຳແລະຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍບັນດາປະເທດສະມາຊິກ.
- 4.7 ສະຖານທີ່ທີ່ປົກປັກຮັກສາແລະການເຂົ້າເຖິງມໍຣະດົກສາລະຄະດີຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ຊອບແວຫຼືກຳມະສິດເຕັກໂນໂລຊີອື່ນໆບໍ່ໄດ້ກວມເອົາໂດຍຂໍ້ຍົກເວັ້ນລິຂະສິດ, ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກເຊື່ອເຊີນເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກການເຂົ້າເຖິງລະຫັດບັດທີ່ເປັນກຳມະສິດ, ການໃຊ້ແລະສະບັບແບບປົດລັອກເຕັກໂນໂລຊີບິນພື້ນຖານບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ.
- 4.8 ໃນຄຳສັ່ງທີ່ຈະສ້າງຄວາມສະດວກໃນການແລກປ່ຽນສູງສຸດດ້ານຂໍ້ມູນ, ປະເທດສະມາຊິກຄວນຈະຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການພັດທະນາແລະການນຳໃຊ້ຊອບແວທີ່ຮັບຮູ້ໃນລະດັບສາກົນແລະການໂຕ້ຕອບມາດຕະຖານເພື່ອການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກສາລະຄະດີດິຈິຕອນ, ແລະສະແຫວງຫາການຮ່ວມມືພັດທະນາຊອຟແວແລະຮາດແວທີ່ແຍກຂໍ້ມູນແລະເນື້ອໃນຈາກເຕັກໂນໂລຊີຕ່າງໆທີ່ເປັນກຳມະສິດໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ, ສະຖາບັນຄວາມຊຶ່ງຈຳຂອງພວກເຂົາເຂົ້າຄວນຈະມຸ່ງໝັ້ນແນ່ໃສ່ສຳລັບມາດຕະຖານສາກົນແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມສາມດ, ວິທີການ ແລະມາດຕະຖານດ້ານກາຕາລິອກ.
- 4.9 ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກເຊື່ອເຊີນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແລະພັດທະນານະໂຍບາຍແລະການລິເລີ່ມຜົນກະທົບຕໍ່ມໍຣະດົກສາລະຄະດີ, ລວມທັງຕິດຕາມກວດກາສະຖານະພາບຂອງມໍຣະດົກສາລະຄະດີທີ່ບັນທຶກໄວ້ໃນຄວາມຊຶ່ງຈຳຂອງໂລກໄດ້.
- 4.10 ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກຊຸກຍູ້ໃຫ້ປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານປະສານງານລະຫວ່າງໂຄງການຄວາມຊຶ່ງຈຳຂອງໂລກແລະບັນດາໂຄງການມໍຣະດົກອື່ນໆເພື່ອຮັບປະກັນການເຊື່ອມໂຍງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກັນໃນຕໍ່ໜ້າ.

5. ການຮ່ວມມື ລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ

- 5.1 ເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງເລື່ອງ ຄວາມຕ້ອງ ໃນການຮ່ວມມື ແລະ ແລກປ່ຽນ ລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ ໃຫ້ແຫນ້ນແຜ່ນຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະ ໂດຍຜ່ານການຮວມຕົວເປັນກຸ່ມກ້ອນຂອງ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ ຈະຕ້ອງ ສະໜັບສະໜູນ ການແລກປ່ຽນ ຂໍ້ມູນຂອງການສຶກສາ, ເອກະສານທີ່ພິມເຜີຍແຜ່, ແລະ ຂ່າວສານຂໍ້ມູນຕ່າງໆ; ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ແລກປ່ຽນ ຄຳຄິດເຫັນ ກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານທາງດ້ານບຸກຄະລາກອນ ແລະ ວິຊາການ. ນອກນັ້ນ, ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ກໍຕ້ອງ ສົ່ງເສີມ ຊ່ວຍເຫລືອໃນການຈັດກອງປະຊຸມ, ຫຼັກສູດການຮຽນ ແລະ ຄະນະເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ໃນຂົງເຂດໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນວ່າ: ການສ້າງປຶ້ມຄູ່ມື, ການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງ, ການກຳນົດລັກສະນະ ຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ທີ່ໃກ້ຈະສູນຫາຍ ແລະ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ສະໄຫມໃໝ່.
- 5.2 ໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ການຮ່ວມມື ໃນລະດັບ ສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນກັບ ກັບສະມາຄົມ ວິຊາຊີບ, ສະຖາບັນ ແລະ ອົງການ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການອະນຸລັກຮັກສາ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຂອງ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ແລະ ພິຈາລະນາເບິ່ງ ເອົາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງໂຄງການຄົ້ນຄວ້າຂອງສອງຝ່າຍ ແລະ ຫລາຍຝ່າຍ ແລະ ຕີພິມຄູ່ມືແນະນຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ຕົວແບບຂອງ ວິທີການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ.
- 5.3 ເຊີນຊວນໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການແລກປ່ຽນ ສຳເນົາ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ທີ່ສະແດງເຖິງ ວັດທະນະທຳຕົນເອງ, ແລກປ່ຽນທາງດ້ານ ປະຫວັດສາດ ແລະ ມໍຣະດົກ, ແລະ ອື່ໆ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້, ໂດຍສະເພາະ ການແບ່ງປັນປະສົບການ ແລະ ການພົວພັນ ທາງປະຫວັດສາດ ຫລື ໃນຂອບວຽກ ການສ້າງລັດຖະທຳມະນູນໃໝ່ຂອງເອກະສານ ສະບັບດັ້ງເດີມ ທີ່ກະແຈກກະຈາຍ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ອີງຕາມວຽກງານການອະນຸລັກຂອງປະເທດຕ່າງໆ.
- 5.4 ຕາມຄວາມສາມາດສູງສຸດ, ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄວນ ນຳໃຊ້ມາດຕະການ ໃນການສະຫງວນ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ດ້ານໄພຈົ່ມຊ່ວຍ ມວນມະນຸດ ແລະ ທຳມະຊາດ ໃຫ້ເໝາະສົມ, ລວມເອົາເຖິງ ການສ່ຽງໄພຈາກຂີ້ຂັດແຍ່ງ ດ້ານອາວຸດ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ໃຫ້ບັນດາປະເທດ ຊ່ວຍສະກັດກັ້ນ ໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ການເຊື່ອມຊຸດ ຄຸນຄ່າ ແລະ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຈາກການນຳໃຊ້ ຫລື ເຜີຍແຜ່. ບໍ່ວ່າຈະຄົ້ນພົບ ໃນບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ ຫລື ບໍ່ແມ່ນສະມາຊິກ.
- 5.5 ສົ່ງເສີມໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ເຂົ້າຮ່ວມ ກັບການຮ່ວມມືສາກົນ ໃນການສະຫງວນຮັກສາ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ທີ່ໃກ້ຈະສູນຫາຍ ໂດຍ ວິທີການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືດິຈິຕອນ ແລະ ວິທີອື່ນໆ ຕາມການສະເໜີ ຂອງ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ.

5.6 ເຊີນຊວນໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຮ່ວມມື ແຜນງານ ມໍຣະດົກຄວາມ ຊຶ່ງຈໍາໂລກ ດ້ວຍ ການສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນ ມໍຣະດົກຄວາມຊຶ່ງຈໍາໂລກ ແຫ່ງຊາດ ຂຶ້ນ ເມື່ອເຫັນສົມຄວນເໝາະສົມ ໂດຍຜ່ານ ສະຖາບັນ ຄວາມຊຶ່ງຈໍາ ຂອງປະເທດ ສະມາຊິກ.

ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ໄດ້ແນະນຳ ໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ນຳໃຊ້ບົດບັນຍັດ ວ່າດ້ວຍ ການອະນຸລັກຮັກສາ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນ ມໍຣະດົກ ທາງເອກະສານ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໂດຍນຳເອົາ ມາດຕະການ ທາງດ້ານກົດຫມາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຂຶ້ນຕອນອື່ນໆ ທີ່ອາດຈະຈຳເປັນ, ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ລັດຖະທຳມະນູນ ຂອງແຕ່ລະປະເທດ, ເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົນ, ຕາມ ຫລັກການ, ມາດຕະການ ແລະ ບັນທັດຖານ ຕາມແຕ່ລະເຂດ ປົກຄອງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ຂໍ້ແນະນຳ ສະບັບນີ້.

ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ໄດ້ແນະນຳ ໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ນຳເອົາ ຂໍ້ແນະນຳສະບັບນີ້ ຂຶ້ນພິຈາລະນາ ກັບ ອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເໝາະສົມ .

ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ໄດ້ແນະນຳ ໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ລາຍງານ ຫາ ພາກສ່ວນ ອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ຕາມວັນເວລາ ແລະ ໃນລັກສະນະຮູບແບບ ທີ່ພາກສ່ວນເຫລົ່ານີ້ໄດ້ກຳນົດໄວ້, ໃນທາງປະຕິບັດ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ໄດ້ດຳເນີນການ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົນ ຕໍ່ ຂໍ້ແນະນຳ ສະບັບນີ້.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ນິຕິກຳສາກົນ ດັ່ງລຸ່ມນີ້ ເຊິ່ງໄດ້ກວມເອົາ ອົງປະກອບຂອງການປົກປັກຮັກສາ ກ່ຽວກັບ ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ:

I. ອະນຸສັນຍາ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳ ຂອງ UNESCO

ອະນຸສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບສິນທາງວັດທະນະທຳ ໃນເຫດການ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງອາວຸດ (1954) ຫລື Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict (1954);

ອະນຸສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ວິທີການຫ້າມ ແລະ ປ້ອງກັນ ການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງອອກ ແລະ ການໂອນກຳມະສິດ ຊັບສິນທາງ ວັດທະນະທຳ ທີ່ຜິດກົດຫມາຍ (1970) ຫລື Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (1970);

ອະນຸສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ມໍຣະດົກໂລກ ທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ ແລະ ທຳມະຊາດ (1972) ຫລື Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972);

ຂໍ້ແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາ, ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ, ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ທີ່ກວມໃນ ຮູບແບບ ດິຈິຕອນ ນຳ

ອະນຸສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການສະຫງວນຮັກສາ ມໍຣະດົກທາງວັດທະນະທຳ ທີ່ເປັນນາມມະທຳ (ຈັບຕ້ອງບໍ່ໄດ້) (2003) ຫລື Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003);

ອະນຸສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການສະແດງອອກ ທາງວັດທະນະທຳ ທີ່ຫລາກຫລາຍ (2005) ຫລື Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions (2005);

ຂໍ້ແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການສະຫງວນຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກ ຮູບພາບທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍ (1980) ຫລື Recommendation for the Safeguarding and Preservation of Moving Images (1980);

ຂໍ້ແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຫລາກຫລາຍ ພາສາ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທົ່ວໂລກ ຢູ່ ໃນ ໂລກຂອງ ເຕັກໂນໂລຊີ ດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (2003) ຫລື Recommendation concerning the Promotion and Use of Multilingualism and Universal Access to Cyberspace (2003);

ຫນັງສືສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ມໍຣະດົກໃນ ຮູບແບບ ດິຈິຕອນ (2003) ຫລື Charter on the Preservation of Digital Heritage (2003).

II. ປະກາດແຈ້ງການ ແລະ ເອກະສານອື່ນໆ

ປະກາດແຈ້ງການ ຄັງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂອງສາກົນ (2010) ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການເຫັນດີ ຈາກ ສະພາ ຄັງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂອງສາກົນ (ICA) ແລະ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຂອງ UNESCO ຄັງວັນທີ 36 (2011) ຫລື The Universal Declaration on Archives (2010) accepted by the International Council on Archives (ICA), and endorsed by the 36th session of the General Conference of UNESCO (2011);

ປະກາດແຈ້ງການ ວາາຊື່: ‘ວັດທະນະທຳ - ຄວາມຊົງຈຳ - ເອກະລັກ’ (2011) ຫລື Warsaw Declaration: ‘Culture – Memory – Identities’ (2011);

ປະກາດແຈ້ງການ ມອດສໂຄ ວ່າດ້ວຍ ການອະນຸລັກ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທາງດິຈິຕອນ (2011), ຈັດໂດຍ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ສຳລັບ ທຸກແຜນງານ ຂອງ UNESCO (IFAP), ເຊິ່ງໄດ້ຮັບຮອງຈາກ ກອງປະຊຸມສາກົນ ວ່າດ້ວຍ “ການປົກປັກຮັກສາ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທາງດິຈິຕອນ ຂອງສັງຄົມ: ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ໂອກາດ”; The Moscow Declaration on Digital Information Preservation (2011) adopted by the International Conference on “Preservation of Digital Information in the Information Society:

ຂໍ້ແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາ, ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ, ມໍຣະດົກທາງເອກະສານ ທີ່ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ທີ່ກວມໃນ ຮູບແບບ ດິຈິຕອນ ນຳ

Problems and Prospects” organized by the UNESCO Information for All Programme (IFAP);

ປະກາດແຈ້ງການ ຂອງ UNESCO/UBC ທີ່ ແວນຄູເວີ ວ່າດ້ວຍ “ ມໍຣະດົກ ຄວາມຊົງຈໍາໂລກ ໃນຍຸກດິຈິຕອນ” (2012) ຫລື Vancouver Declaration “The Memory of the World in the Digital Age: Digitization and Preservation” (2012);

ການຖະແຫລງການ ກ່ຽວກັບ ຫໍສະຫມຸດ ແລະ ສິດເສລີພາບ ທາງດ້ານປັນຍາ (1999) ຂອງ ສະຫະພັນສາກົນ ວ່າດ້ວຍ ສະມາຄົມ ແລະ ສະຖາບັນ ຫໍສະຫມຸດ (IFLA) ຫລື The IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) Statement on Libraries and Intellectual Freedom (1999).

ປະກາດແຈ້ງການ ມາຕາຕົວ ວ່າດ້ວຍ ວັດທະນະທໍາ ແລະ ສິດທິຊັບສິນ ທາງປັນຍາ ຂອງຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ ປີ 1993 ຫລື 1993 Mataatua Declaration on Cultural and Intellectual Property Rights of Indigenous Peoples

ປະກາດແຈ້ງການຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍ ສິດທິຂອງຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ ປີ 2007 ຫລື 2007 United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples

III. ສິນທິສັນຍາສາກົນ

ອະນຸສັນຍາ ເມືອງເບຣິນ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາຜົນງານດ້ານ ວັນນະຄະດີ ແລະ ສິລະປະ (ສະບັບປັບປຸງລ່າສຸດ ປີ 1979) ຫລື Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (last amended in 1979);

ອະນຸສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ລິຂະສິດຂອງສາກົນ (1952) ຫລື Universal Copyright Convention (1952);

ອະນຸສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍການ ປົກປັກຮັກສາ ນັກສະແດງສິລະປະ, ຜູ້ຜະລິດສິ່ງບັນທຶກສຽງ ແລະ ຫນ່ວຍງານ ກະຈາຍສຽງ ແລະ ການອອກອາກາດ (1961) ຫລື International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations (1961).